Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004277

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-12-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 6-а від 05.02.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярема Іван Іванович

2. Ivan Yarema

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 20-01-2026

Спеціальність за освітою: Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11520

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.31.11.19, 13.31.17, 13.31.22

Тема дисертації:

1. Цифрова трансформація діяльності публічних бібліотек: міжнародний досвід та українські практики

2. Digital transformation of public libraries: international experience and Ukrainian practices

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному аналізу цифрової трансформації діяльності публічних бібліотек в умовах становлення інформаційного суспільства. Актуальність теми зумовлена стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, які фундаментально змінюють функції, сервіси та роль публічних бібліотек у суспільстві. Цифровізація постає не лише як технологічне оновлення, а як комплексна культурна та організаційна трансформація, що визначає стратегічні орієнтири розвитку сучасних бібліотечних інституцій. Мета дослідження полягає у з'ясуванні теоретичних засад, світових тенденцій та вітчизняних практик цифрової трансформації публічних бібліотек, визначенні стратегічних напрямів їхнього розвитку в умовах цифрового середовища. Для досягнення мети використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема системний підхід, порівняльний аналіз, структурно-функціональний метод, що дозволило розглянути цифрову трансформацію бібліотек як багатовимірний процес – технологічний, організаційний, культурний і соціальний одночасно. Окрему увагу приділено аналізу цифрової культури та цифрової грамотності як концептуальної основи трансформації бібліотечної

сфери. Визначено, що цифрова культура в інформаційно-бібліотечній сфері – це система принципів і цінностей у корпоративній культурі, що характеризує використання технологій для взаємодії з користувачами і вирішення завдань з їхнього ефективного обслуговування. Цифрова грамотність охоплює не лише технічні вміння користування цифровими інструментами, а й ширший комплекс цінностей, норм поведінки, критичного мислення та відповідального ставлення до інформації. Проаналізовано державну політику України щодо формування нормативних рамок цифровізації, розвитку цифрових компетентностей та створення умов для інтеграції публічних бібліотек у нові комунікаційні моделі. Проаналізовано стан та виклики цифровізації публічних бібліотек України. Виявлено фундаментальні виклики, що постають перед бібліотеками в умовах цифрового середовища: наростання інформаційних обсягів, що вимагає кардинальної модернізації систем збереження та обробки даних; забезпечення інформаційної безпеки та захисту особистих даних користувачів; трансформація ролі бібліотеки з традиційного сховища друкованих видань на «третє місце» – інтерактивний публічний простір, центр культурного розвитку та громадських ініціатив. Досліджено українські практики цифровізації, зокрема програму «Бібліоміст», інноваційні моделі медіатек, проєкт LvivOpenLab, що демонструють впровадження європейських стандартів та створення гібридних просторів. Окремий підрозділ присвячено партнерству та взаємодії бібліотек з інституціями у цифровому середовищі. Обґрунтовано, що діяльність публічних бібліотек характеризується стратегічним переходом до сервісно-орієнтованої, багаторівневої та інтеграційної моделі. Проаналізовано різні форми партнерства: галузеве, міжсекторальне, міжнародне та соціальне. Особливу увагу приділено міжінституційній співпраці бібліотек, архівів і музеїв, спрямованій на формування єдиного комунікаційного простору та створення консолідованих електронних ресурсів культурно-історичної спадщини. У третьому розділі «Практики та стратегії розвитку публічних бібліотек в умовах цифровізації» досліджено еволюцію концептуальних моделей розвитку бібліотек у цифрову добу. Обґрунтовано концептуальні етапи розвитку: «Бібліотека 2.0» (орієнтація на користувача, соціальне збагачення, мультимедійний досвід, активна участь користувачів у формуванні контенту); «Бібліотека 3.0» (семантичний веб, електронні колекції з розширеними можливостями пошуку, гібридна модель); «Бібліотека 4.0» (штучний інтелект, Інтернет речей, симбіотична взаємодія користувачів, бібліотекарів і комп'ютерів, персоналізовані послуги, впровадження технологічних хабів). Проаналізовано особливості впровадження цих концепцій в українських публічних бібліотеках. Досліджено інноваційні сервіси та нові форми діяльності публічних бібліотек в умовах цифровізації. Обґрунтовано критичну важливість упровадження інноваційних каналів цифрової комунікації (соціальні мережі, месенджери, онлайн-платформи, блоги), що виявилося особливо актуальним у період соціальних потрясінь. Встановлено, що еволюційний поступ у сфері цифровізації трансформує місію та функції публічних бібліотек: посилюючи традиційні функції, сучасна бібліотека виводить на передній план аналітичну діяльність, перетворюючись на лабораторію комплексного опрацювання даних. Ключові слова: цифрова трансформація, публічні бібліотеки, цифровізація, цифрова культура, цифрова грамотність, цифрові бібліотечні проєкти, партнерство бібліотек, інноваційні сервіси, Бібліотека 4.0, інформаційне суспільство.

2. The dissertation research is devoted to a comprehensive analysis of the digital transformation of public libraries in the context of the formation of an information society. The relevance of the topic is due to the rapid development of information and communication technologies, which fundamentally change the functions, services and role of public libraries in society. Digitalization appears not only as a technological update, but as a complex cultural and organizational transformation that determines the strategic guidelines for the development of modern library institutions. The purpose of the study is to clarify the theoretical foundations, global trends and domestic practices of the digital transformation of public libraries, to determine the strategic directions of their development in the digital environment. To achieve the goal, a complex of general scientific and special methods was used, in particular, a systems approach, comparative analysis, and a structural-functional method, which allowed us to consider the digital transformation of libraries as a multidimensional process - technological, organizational, cultural and social at the same time. Special attention is paid to the analysis of digital culture and digital literacy as a conceptual basis for the transformation of the library sector. It is determined that digital culture in the information and library sector is a system of principles and values in corporate culture that

characterizes the use of technologies to interact with users and solve problems of their effective service. Digital literacy encompasses not only technical skills in using digital tools, but also a broader set of values, norms of behavior, critical thinking and a responsible attitude to information. The state policy of Ukraine on the formation of a regulatory framework for digitalization, the development of digital competencies and the creation of conditions for the integration of public libraries into new communication models is analyzed. The state and challenges of digitization of public libraries in Ukraine were analyzed. The fundamental challenges facing libraries in the digital environment were identified: the growth of information volumes, which requires a radical modernization of data storage and processing systems; ensuring information security and protecting users' personal data; transforming the role of the library from a traditional repository of printed publications to a "third place" - an interactive public space, a center for cultural development and public initiatives. Ukrainian digitization practices were studied, in particular the " Bibliomist " program, innovative models of media libraries, the LvivOpenLab project, which demonstrate the implementation of European standards and the creation of hybrid spaces. A separate section is devoted to partnership and interaction of libraries with institutions in the digital environment. It is substantiated that the activities of public libraries are characterized by a strategic transition to a service- oriented, multi-level and integration model. Various forms of partnership are analyzed: sectoral, inter-sectoral, international and social. Special attention is paid to inter-institutional cooperation of libraries, archives and museums, aimed at forming a single communication space and creating consolidated electronic resources of cultural and historical heritage. Innovative services and new forms of public library activity in the context of digitalization are investigated. The critical importance of implementing innovative digital communication channels (social networks, messengers, online platforms, blogs) is substantiated, which has proven to be especially relevant in times of social upheaval. It is established that evolutionary progress in the field of digitalization transforms the mission and functions of public libraries: by strengthening traditional functions, a modern library brings analytical activities to the forefront, turning into a laboratory for complex data processing. The complex of innovative technologies implemented in the activities of public libraries is analyzed: artificial intelligence (automation of cataloging, search, and query response processes), big data (analysis of user behavior, forecasting needs), cloud computing (providing access to resources), blockchain (protection of confidential information, ensuring data authenticity), biometrics (personalization of service). The need for state regulation and funding to overcome critical challenges is substantiated: ensuring information security, combating fraud threats, and preventing technological obsolescence of equipment. Keywords: digital transformation, public libraries, digitalization, digital culture, digital literacy, digital library projects, library partnerships, innovative services, Library 4.0, information society.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Ярема І. Бібліотека нового покоління та її роль як соціального інституту в інформаційну добу. Вісник Книжкової палати. 2021. № 10. С. 26–30.
- 2. Ярема І. Теоретично-методологічні основи поняття «цифрова комунікація». Вісник Книжкової палати. 2022. № 2. С. 47–52.
- 3. Ярема І. Цифрові комунікації як інструмент інноваційної діяльності публічних бібліотек України. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. № 10. С. 49–59.

- 4. Ярема І. Становлення цифрової комунікації в Україні. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2022. № 4 (48). С. 101–105.
- 5. Ярема І. І. Роль держави в розвитку соціально-культурної сфери. Креативні технології, підприємництво і менеджмент в організації соціокультурної сфери XXI століття : зб. доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15–16 жовт. 2019 р.) / наук. ред. Я. М. Мартинишин. Київ : КНУКіМ, 2019. С. 76–79.
- 6. Ярема І. І. Інформаційні технології в соціально-культурній сфері. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. / М-во освіти і науки України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2020. С. 97–99.
- 7. Ярема І. І. Сутність взаємодії суспільства та влади. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 14–16 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 72–74.
- 8. Ярема І. І. Інформаційна аналітика в сучасному інформаційному просторі. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Четвертої міжнар. наук. конф. (Київ, 20–22 трав. 2021 р.) / упоряд. М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 263–264.
- 9. Ярема І. І. Бібліотека як інститут в інформаційній ері. Інформація та соціум: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 4 черв. 2021 р.). Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2021. С. 41–43.
- 10. Ярема І. І. Особливості розвитку цифрової комунікації в інформаційно-технологічних процесах сучасної України. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів П'ятої міжнар. наук. конф. (Київ, 23–24 черв. 2022 р.) / упоряд. З. М. Свердлик, М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 240–242.
- 11. Ярема І. І. Роль соціальних мереж у розвитку цифрових комунікацій. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 141–144.
- 12. Ярема І. І. Цифрові технології, продукти та послуги як інноваційні тренди сучасного інформаційно-цифрового середовища. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 14–16 верес. 2022 р.) / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна; ред. кол.: Г. О. Оборський, В. Г. Спрінсян, В. М. Шейко [та ін.]; відп. за вип. О. О. Татакі. Одеса, 2022. С. 160–163.
- 13. Ярема І. І. 10 принципів щодо формування цифрової культури українськими бібліотеками. Інформація та соціум : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 02 черв. 2023 р.). Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. С. 110–111.
- 14. Ярема І. І. Цифрова комунікація публічних бібліотек України. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., присвяч. 95-річчю ХДАК (21–22 листоп. 2024 р.). У 2 ч. / Харків. держ. акад. культури ; [під ред. доц. Н. Рябухи та ін.]. Харків : ХДАК, 2024. Ч. 1. С. 180–181.
- 15. Ярема І. І. Актуальні проблеми теорії, історії, практики інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Восьмої міжнар. наук. конф., м. Київ, 15–17 трав. 2025 р. / редкол.: Ю. І. Горбань, Т. В. Новальська, О. О. Каракоз [та ін.]. ; упоряд. О. О. Гарачковська, Л. І. Прокопенко. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2025. Ч. 2.. С. 154–156.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212; 0124U001231

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Людмила Іванівна

2. Liudmyla Prokopenko

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0657-4550

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добровольська Вікторія Василівна

2. Viktoriia V. Dobrovolska

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0927-1179

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Григоревська Олена Вікторівна

2. Olena V. Hryhorevska

Кваліфікація: д. соц. ком., старший науковий співробітник, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2099-0000

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Юрій Іванович
2. Yurii Horban

Кваліфікація: к. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5837-4409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Салата Галина Володимирівна
2. Halyna Salata

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2673-8463

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Новальська Тетяна Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Новальська Тетяна Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Крилова Оксана Сергіївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

